

Dönem : 3
Toplantı : 1

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 118

346 Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi tarafından verilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun teklifi ile Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 224 arkadaşının, T. C. Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında Kanun teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu (2/319, 2/66)

346 Türkiye Büyük Millet Meclisi üyesi tarafından verilen Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi (2/319)

Millet Meclisi Başkanlığına

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifimiz ve gerekçesi, Anayasanın 155 nci maddesinin öngördüğü sayıda Cumhuriyet Senatosu üyesi ve milletvekili tarafından imzalı olarak ilişikte sunulmuştur.

Gerekli işlemin yapılmasına müsaadelerinizi saygı ile rica ederiz.

G E R E K Ç E

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Ormanların korunması ve geliştirilmesiyle ilgili 131 nci maddesine, orman içinde veya hemen yakınında oturan halkın geçimiyle birlikte ormanların korunmasını kolaylaştıracak ve orman tahriplerini önleyecek tarzda açıklık getirilmesi lüzumlu görülmüştür. Diğer taraftan, on yıllık uygulamada hiçbir fayda sağlamadığı anlaşılan ve genel af çıkarılmasını engelliyen ibarenin metinden çıkarılması icabettiği görüşü 1969 seçimlerinde siyasi partilere genellikle beyan edilmiştir. Orman suçlarını Genel Af dışında bırakan Anayasa hükmünün kaldırılmasıyla ormanların tahribine yol açılacağı tarzındaki iddialarda üsabet bulunmadığı aşîkârdır. Zira, yasama organının memleket ihtiyaçlarına göre çıkaracağı bir affın suç işleme ihtimallerini artıracığı ve suçluluğu teşvik edeceği görüşünün doğruluğu bir an için kabul edilecek olursa, bu düşünce tarzı, hiçbir konuda Genel Af kabul edilmemesi sonucuna varır. Ormanların korunmasının, her şeyden önce orman ve insan ilişkilerinin iyi tanzim edilmesine ve orman içinde veya hemen yakınında oturan halkın geçim imkânlarının artırılmasına bağlı bulunduğu şüphe edilemez. Bu sebeplerle Anayasanın 131 nci maddesinde, ilişik teklifte gösterilen değişikliğin yapılması uygun görülmüştür.

2/319 esas numaralı kanun teklifine imza koyan Cumhuriyet Senatosu üyeleri

Ordu	İstanbul	Adana	Rize
S. Acar	E. Adalı	M. N. Ademoğlu	O. M. Agun
Cumhurbaşkanıca S. Ü.	İstanbul	Malatya	İstanbul
L. Akadlı	M. Aksoley	N. Akyurt	Ş. Akyürek
Erzurum	Artvin	Sivas	Tokat
O. Alıhocagil	F. Alpaslan	Â. Altay	A. Altuntaş
Yozgat	Kars	Denizli	Hatay
S. Artukmaç	S. Atalay	H. Atmaca	E. Bahadırli
Zonguldak	Manisa	Niğde	Erzincan
T. R. Baltan	D. Barutçuoğlu	K. Bayhan	F. Baysoy

Ankara	Tokat	İçel	Muş
H. O. Bekata	Z. Betil	L. Bilgen	İ. Bingöl
İzmir	Tunceli	Konya	Ankara
M. Bozoklar	A. Bora	O. N. Canpolat	T. Cebe
Gümüşhane	Diyanbakır	Aydın	İzmir
A. Cilâra	S. Cizrelioğlu	A. C. Coşkun	N. Çağatay
Bursa	Kastamonu	Konya	Balıkesir
İ. S. Çağlayangil	M. Çamlıca	S. Çumralı	N. Demirel
Kayseri	Edirne	Kütahya	Diyanbakır
H. Dikeçligil	M. N. Ergeneli	İ. E. Erdinç	A. Erdoğan
Sivas	Elâzığ	Aydın	Niğde
N. Ertürk	C. Ertuğ	H. Goral	H. A. Göktürk
Isparta	Bolu	İstanbul	İstanbul
M. Gülcügil	T. Y. Gülez	O. Gümüšoğlu	F. Gündoğan
Konya	Kars	Elâzığ	Trabzon
F. Halıcı	M. Hazer	S. Hazerdağlı	Ö. L. Hocoğlu
Samsun	Sinop	Balıkesir	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
R. Işitan	N. İnebeyli	C. İnkaya	M. İzmen
Kayseri	Manisa	Afyon K.	Maraş
H. Kalpaklıoğlu	O. Karaosmanoğlu	M. K. Karaağaçoğlu	A. Karaküçük
Muğla	Afyon K.	Bursa	Burdur
İ. Karaöz	A. Karayigit	Ş. Kayalar	F. Kınaytürk
İzmir	İzmir	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
M. Karlı	O. Kor	F. Korutürk	O. Köksal
Gaziantep	Bitlis	Van	İzmir
İ. T. Kutlar	O. Kürümoğlu	F. Melen	N. Mirkelâmoğlu
Adana	Tekirdağ	Urfa	Giresun
M. Y. Mete	H. Mumcuoğlu	H. Oral	S. Orhon
Bursa	Çorum	İstanbul	İçel
C. Ortaç	M. Ş. Özçetin	E. Özden	T. Özdolay
Malatya	Adana	Sivas	Zonguldak
H. Özer	M. Öztekin	H. Öztürk	M. A. Pestilci
Sakarya	Balıkesir	Hakkâri	Erzurum
O. Salıhoğlu	N. Sarıcalı	N. Seyhan	E. Somunoğlu
Maraş	Cumhurbaşkanınca S. Ü.	Manisa	Gaziantep
H. Soydan	T. Sökmen	O. Süersan	S. Tanyeri
Tekirdağ	Antalya	Çanakkale	Samsun
C. Tarlan	A. Tekin	Z. Termen	F. Tevetoğlu
Çankırı	Sakarya	Kocaeli	Giresun
G. Titrek	M. Tıgılı	L. Tokoğlu	İ. Topaloğlu
Bilecik	Manisa	Kayseri	Adıyaman
M. O. Tuğrul	R. Tunakan	S. Turan	M. S. Turanlı
Ağrı	Eskişehir	Ankara	Cumhurbaşkanınca S. Ü.
S. Türkmen	Ö. Ucuşal	M. Ulusoy	S. H. Ürgüplü
Konya	Ankara	Çorum	Ankara
M. Varışlı	M. Vural	S. Yalçuk	İ. Yetiş
İstanbul	Bolu	Zonguldak	Trabzon
C. Yıldırım	A. Yılmaztürk	A. D. Yüce	R. Zaloğlu

2/319 esas numaralı kanun teklifine imza koyan milletvekilleri

Adana	Adana	Adana	Adana
C. Akçalı	M. K. Küçüktepepınar	A. C. Oral	K. Satır
Adana	Adana	Adıyaman	Adıyaman
A. Topaloğlu	T. Topaloğlu	M. Z. Adıyaman	A. A. Turanlı
Afyon K.	Afyon K.	Afyon K.	Afyon K.
M. R. Çerçel	H. Dinger	Ş. Güler	H. Hamamcıoğlu
Afyon K.	Afyon K.	Amasya	Ankara
A. İ. Ulubahşi	K. Uysal	V. Meşhur	O. Alp
Ankara	Ankara	Ankara	Ankara
K. Ataman	O. Aygün	S. Bosna	A. S. Hiçerimez
Ankara	Ankara	Ankara	Ankara
M. Maden	Ş. Özdenoğlu	E. Paksüt	O. Soğukpınar
Ankara	Ankara	Ankara	Ankara
H. T. Toker	A. Yalçın	F. N. Yıldırım	M. K. Yılmaz
Ankara	Antalya	Antalya	Antalya
C. Yorulmaz	H. Akçahnoğlu	İ. Ataöv	S. Çiloğlu
Antalya	Antalya	Artvin	Artvin
R. Eker	H. A. Gülcan	S. O. Avcı	A. N. Budak
Aydın	Aydın	Aydın	Balıkesir
N. Mentеше	İ. Sezgin	F. Turhangül	S. Z. Altınbaş
Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir	Balıkesir
İ. Aytaç	M. Ş. Çavdaroğlu	K. Erdem	M. N. Gürer
Balıkesir	Balıkesir	Bilecik	Bilecik
A. İ. Kıvrımlı	M. N. Sandıkçioğlu	Ş. Binay	M. Ergül
Bingöl	Bingöl	Bitlis	Bolu
M. S. Aydar	M. Bilgin	K. M. Akışık	H. İ. Cop
Bolu	Bolu	Bolu	Burdur
A. Çakmak	K. Demir	M. Ş. Kıyıkıoğlu	M. Özbey
Burdur	Bursa	Bursa	Bursa
N. Yavuzkan	N. Atlı	C. Külâhlı	E. Mat
Bursa	Bursa	Bursa	Çanakkale
İ. Öktem	K. Önadım	M. Tayyar	M. Çalıkıoğlu
Çanakkale	Çanakkale	Çankırı	Çankırı
Z. Gülsen	M. H. Önür	H. Dağlı	A. Tosyalıoğlu
Çankırı	Çorum	Çorum	Çorum
N. Ç. Yazıcıoğlu	C. Angın	K. Demirer	A. Topçubaşı
Denizli	Denizli	Denizli	Denizli
İ. Açıkalmı	F. Avcı	M. E. Durul	A. Uslu
Diyarbakır	Diyarbakır	Edirne	Edirne
A. Ensarioğlu	N. Göneng	V. Gülkan	M. Harmancıoğlu
Edirne	Elâzığ	Elâzığ	Erzincan
C. Sayın	H. Hanağası	A. R. Septioğlu	H. Çetinkaya
Erzincan	Erzurum	Erzurum	Erzurum
S. Perinçek	R. Cinisli	R. Danışman	S. Erverdi
Erzurum	Erzurum	Eskişehir	Eskişehir
N. Gacıroğlu	F. Taşkesenlioğlu	M. İ. Anı	Ş. Asbuzoğlu
Eskişehir	Eskişehir	Eskişehir	Gaziantep
B. S. Karacaşehir	S. Öztürk	M. Ş. Sönmez	A. İ. Göğüş
M. Meclisi		(S. Sayısı : 118)	

Giresun <i>M. K. Çilesiz</i> Hakkâri <i>A. Zeydan</i> İçel <i>M. Arıkan</i> İstanbul <i>S. Bilgiç</i> İstanbul <i>H. Güngör</i> İstanbul <i>M. K. Özeke</i> İstanbul <i>R. Ülker</i> İzmir <i>A. N. Erdem</i> İzmir <i>A. Özdemir</i> Kars <i>İ. H. Alaca</i> Kars <i>V. Koçulu</i> Kastamonu <i>M. Topçular</i> Kayseri <i>E. Turgut</i> Kırşehir <i>C. Eroğlu</i> Konya <i>S. Koçaş</i> Konya <i>V. Tanır</i> Kütahya <i>İ. Ersoy</i> Manisa <i>M. O. Davut</i> Maraş <i>V. Kadıoğlu</i> Mardin <i>A. Türk</i> Muş <i>N. Neftçi</i> Niğde <i>M. Ocakçioğlu</i> Ordu <i>A. Topaloğlu</i> Sakarya <i>Nuri Bayar</i> Samsun <i>Y. Akal</i>	Giresun <i>N. Erkmén</i> Hatay <i>M. S. Reşa</i> İçel <i>T. Özgüner</i> İstanbul <i>T. Erer</i> İstanbul <i>M. F. Güngör</i> İstanbul <i>N. İ. Tokgöz</i> İzmir <i>M. Akan</i> İzmir <i>İ. Gürsan</i> İzmir <i>O. D. Sorguç</i> Kars <i>T. Artaç</i> Kars <i>K. Okyay</i> Kastamonu <i>H. Tosyalı</i> Kayseri <i>M. Türkménoğlu</i> Kırşehir <i>M. K. Güneş</i> Konya <i>B. Müderrisoğlu</i> Konya <i>M. Üstündağ</i> Malatya <i>H. Gökçe</i> Manisa <i>C. S. Gümüşpala</i> Maraş <i>M. Z. Kürşad</i> Muğla <i>A. Buldanlı</i> Nevşehir <i>S. Hakkı Esatoğlu</i> Niğde <i>H. Özalp</i> Ordu <i>O. Vural</i> Sakarya <i>Y. Bir</i> Samsun <i>M. Boyar</i>	Giresun <i>H. İpek</i> Hatay <i>A. Yılmaz</i> İçel <i>H. Türkmen</i> İstanbul <i>O. Eyüboğlu</i> İstanbul <i>S. Orkunt</i> İstanbul <i>H. Türkay</i> İzmir <i>M. H. Çakır</i> İzmir <i>T. Orhon</i> İzmir <i>A. N. Üner</i> Kars <i>M. Doğan</i> Kars <i>O. Yeltekin</i> Kayseri <i>M. Ş. Doğan</i> Kırklareli <i>B. Arda</i> Kocaeli <i>S. Yahşi</i> Konya <i>Ö. Ölçmen</i> Kütahya <i>A. F. Azmioğlu</i> Malatya <i>A. Karaaslan</i> Maraş <i>M. N. Çuhadar</i> Mardin <i>S. Güneştan</i> Muğla <i>İ. Oktay</i> Nevşehir <i>E. Kıratlıoğlu</i> Ordu <i>A. Bodur</i> Rize <i>H. Basri Albayrak</i> Sakarya <i>G. Hun</i> Samsun <i>K. Evliyaoğlu</i>	Gümüşane <i>N. Özdemir</i> Isparta <i>A. İ. Balım</i> İçel <i>Ç. Yılmaz</i> İstanbul <i>O. C. Fersoy</i> İstanbul <i>H. Özdemir</i> İstanbul <i>N. Uğur</i> İzmir <i>M. Daldal</i> İzmir <i>Ş. Osma</i> Kars <i>L. Aküzüm</i> Kars <i>K. Güven</i> Kastamonu <i>A. O. Deniz</i> Kayseri <i>V. A. Özkan</i> Kırklareli <i>M. Atagün</i> Konya <i>M. K. İmer</i> Konya <i>T. Y. Öztuna</i> Kütahya <i>A. Erbek</i> Manisa <i>S. Çağlar</i> Maraş <i>A. İmamoğlu</i> Mardin <i>A. Kermooğlu</i> Muş <i>K. Emre</i> Niğde <i>H. Avni Kavurmacıoğlu</i> Ordu <i>F. Güley</i> Rize <i>S. Zeki Köseoğlu</i> Sakarya <i>M. Vedat Önsal</i> Samsun <i>N. Kale</i>
--	---	--	---

Samsun <i>İ. Kılıç</i> Siirt <i>M. Nebil Oktay</i> Sivas <i>T. Koraltan</i> Tokat <i>İ. Hilmi Balcı</i> Tokat <i>R. Önder</i> Trabzon <i>M. Ali Oksal</i> Urfa <i>N. Cevheri</i> Uşak <i>O. Dengiz</i>	Samsun <i>D. Kitaplı</i> Sinop <i>H. Biçer</i> Sivas <i>Y. Ziya Önder</i> Tokat <i>İ. Hakkı Birler</i> Trabzon <i>M. Arslantürk</i> Trabzon <i>A. Şener</i> Urfa <i>M. A. Göklü</i> Van <i>F. Türkoğlu</i>	Samsun <i>B. Uzunoglu</i> Sinop <i>T. Fikret Övet</i> Sivas <i>M. Kemal Palaoğlu</i> Tokat <i>O. Hacıbaloglu</i> Trabzon <i>S. Güven</i> Tunceli <i>II. Yenipınar</i> Urfa <i>B. Karakeçili</i> Yozgat <i>A. Baştürk</i>	Samsun <i>İ. Yalçınmer</i> Sivas <i>Ahmet Durakoğlu</i> Sivas <i>M. Timisi</i> Tokat <i>M. Kazova</i> Trabzon <i>C. Küçük</i> Urfa <i>M. Aksoy</i> Urfa <i>V. Melik</i> Zonguldak <i>II. Baytürk</i>
Zonguldak <i>B. Ecevit</i>	Zonguldak <i>C. Karakaş</i>	Zonguldak <i>K. Nedimoğlu</i>	

Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 224 arkadaşının, T. C. Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/66)

24 . 11 . 1969

Millet Meclisi Başkanlığına

T. C. Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair 225 arkadaşımızla birlikte hazırlanmış olduğumuz kanun teklifi ilişikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygılarımızla arz ederiz.

A. P. Meclis
Grubu Başkan V.
S. Keskin

Kastamonu Milletvekili <i>S. Keskin</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>A. Ensarioğlu</i>	Giresun Senatörü <i>S. Orhon</i>	Kocaeli Milletvekili <i>V. Engiz</i>
Giresun Milletvekili <i>A. İzmen</i>	Balıkesir <i>M. Çavdaroglu</i>	Manisa Senatörü <i>A. O. Süersan</i>	Kocaeli Milletvekili <i>S. Yahşi</i>
Çanakkale Senatörü <i>Z. Termen</i>	Hatay Senatörü <i>M. Delivelı</i>	Erzurum Milletvekili <i>II. Atabeyli</i>	İstanbul <i>T. Erer</i>
Tunceli <i>K. Aral</i>	Kars Milletvekili <i>V. Koçulu</i>	Kars Milletvekili <i>L. Aküzüm</i>	Rize Milletvekili <i>S. Z. Köseoğlu</i>
Rize Senatörü <i>M. Agun</i>	Çanakkale Milletvekili <i>K. Bağcıoğlu</i>	İzmir Milletvekili <i>M. Daldal</i>	İzmir Senatörü <i>M. Bozoklar</i>
Kayseri <i>E. Turgut</i>	İstanbul <i>H. Türkey</i>	Zonguldak <i>N. Akın</i>	Erzurum <i>R. Danışman</i>
Manisa Milletvekili <i>H. Okçu</i>	Kastamonu Milletvekili <i>M. Topçular</i>	Uşak Milletvekili <i>F. Uğrasızoğlu</i>	Nevşehir Milletvekili <i>E. Kıratlıoğlu</i>
Nevşehir Milletvekili <i>II. Başer</i>	İçel Milletvekili <i>C. Okyayız</i>	Kocaeli Milletvekili <i>C. Âdemoğlu</i>	Zonguldak Milletvekili <i>C. Karakaş</i>

Edirne Milletvekili <i>M. Harmancıoğlu</i>	Tokat Milletvekili <i>M. Kazova</i>	Samsun Milletvekili <i>H. Özalp</i>	Çanakkale Milletvekili <i>Z. Gülsen</i>
Bolu Milletvekili <i>H. İ. Cop</i>	Çanakkale Senatörü <i>N. Altan</i>	Çanakkale Milletvekili <i>M. Önür</i>	Bursa Milletvekili <i>K. Önadım</i>
Bursa Milletvekili <i>M. Tayran</i>	Çankırı Milletvekili <i>A. Tosyalıoğlu</i>	Sivas Senatörü <i>N. Ertürk</i>	Erzurum <i>S. Aras</i>
Yozgat Senatörü <i>İ. Yeşilyurt</i>	Yozgat Milletvekili <i>İ. Hakkı Akdoğan</i>	Kırşehir Milletvekili <i>M. K. Güneş</i>	Çorum Milletvekili <i>Y. Çağlayan</i>
Çorum Senatörü <i>Ş. Özçetin</i>	Adana Milletvekili <i>A. C. Oral</i>	Gümüşane Senatörü <i>A. Cilâra</i>	İstanbul Senatörü <i>T. Arıburun</i>
Denizli Milletvekili <i>M. E. Durul</i>	Denizli Milletvekili <i>A. Uslu</i>	Adıyaman Senatörü <i>S. Turanlı</i>	Erzurum Senatörü <i>E. Somunoğlu</i>
Konya Senatörü <i>F. Halıcı</i>	Sakarya <i>O. Salıhoğlu</i>	Konya Senatörü <i>O. N. Canpolat</i>	Aydın Milletvekili <i>N. Mentese</i>
Bilecik Milletvekili <i>Ş. Binay</i>	Afyon Senatörü <i>K. Karağaçoğlu</i>	Afyon Milletvekili <i>R. Çerçel</i>	Afyon Milletvekili <i>H. Dincer</i>
Afyon Milletvekili <i>K. Uysal</i>	Afyon Milletvekili <i>A. İ. Ulubahşi</i>	Afyon Senatörü <i>K. Şenocak</i>	Eskişehir Milletvekili <i>S. Öztürk</i>
Eskişehir Senatörü <i>Ö. Ucuza</i>	Zonguldak Milletvekili <i>S. T. Müftüoğlu</i>	Afyon Milletvekili <i>K. Uysal</i>	Afyon Milletvekili <i>A. İ. Ulubahşi</i>
Kırklareli Milletvekili <i>H. Korkut</i>	Kırklareli Milletvekili <i>M. Atagün</i>	Balıkesir Milletvekili <i>A. İ. Kıvrımlı</i>	Balıkesir Milletvekili <i>K. Erdem</i>
Balıkesir Milletvekili <i>O. Tarı</i>	Çorum Milletvekili <i>A. Topçubaşı</i>	Adana Senatörü <i>M. N. Âdemoğlu</i>	Adana Milletvekili <i>C. Akçalı</i>
Adana Milletvekili <i>H. Uslu</i>	Hatay Milletvekili <i>H. Akgöl</i>	Hatay Milletvekili <i>A. Yılmaz</i>	Tokat Senatörü <i>A. Altuntaş</i>
Diyarbakır Milletvekili <i>S. Savcı</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>N. Göneng</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>B. Eğilli</i>	İstanbul Milletvekili <i>N. İ. Tokgöz</i>
Samsun Senatörü <i>E. Işıklar</i>	Denizli Senatörü <i>A. K. Turgut</i>	Bursa Senatörü <i>C. Ortaç</i>	Konya Senatörü <i>M. Varışlı</i>
İzmir Senatörü <i>B. Beler</i>	Burdur Milletvekili <i>A. Çiloğlu</i>	Elâzığ Senatörü <i>C. Ertuğ</i>	Gaziantep Milletvekili <i>M. Kılıç</i>
Aydın Senatörü <i>İ. C. Ege</i>	Kars Milletvekili <i>İ. H. Alaca</i>	Bolu Milletvekili <i>A. Çakmak</i>	Manisa Senatörü <i>O. Karaoşmanoğlu</i>
Sakarya Milletvekili <i>Y. Bir</i>	Denizli Milletvekili <i>F. Avcı</i>	İzmir Milletvekili <i>İ. Gürsan</i>	Isparta Milletvekili <i>A. İ. Balım</i>
Sakarya Milletvekili <i>G. Hun</i>	Antalya Milletvekili <i>H. Akçalıoğlu</i>	Sakarya Milletvekili <i>V. Önsal</i>	İzmir Milletvekili <i>M. Akan</i>
İzmir Milletvekili <i>Ş. Akkan</i>	Siirt <i>Z. Çeliker</i>	Malatya <i>A. Karaaslan</i>	Hatay <i>T. Köseoğlu</i>
Erzincan Milletvekili <i>S. Perinçek</i>	Balıkesir Senatörü <i>M. Güler</i>	Denizli Milletvekili <i>H. Korkmazcan</i>	Ordu Senatörü <i>S. Acar</i>
Ankara Senatörü <i>Y. Köker</i>	Bilecik Senatörü <i>O. Tuğrul</i>	Balıkesir Senatörü <i>C. İnkaya</i>	Afyon Senatörü <i>A. Karayığıt</i>
Eskişehir <i>O. Oğuz</i>	Eskişehir <i>Ş. Sönmez</i>	Manisa <i>S. Gümüşpala</i>	Amasya <i>Y. Acar</i>
Niğde <i>M. N. Çerezci</i>	Aydın <i>İ. Sezgin</i>	Niğde <i>A. Kavurmacıoğlu</i>	Giresun <i>N. Erkmen</i>
Yozgat <i>N. Tanrıdağ</i>	Zonguldak Milletvekili <i>F. Fırat</i>	Ordu Milletvekili <i>H. Mağden</i>	Balıkesir Milletvekili <i>İ. Aytaç</i>

Kütahya Senatörü <i>A. O. Akça</i>	Adana Senatörü <i>M. Ünalda</i>	Kastamonu Senatörü <i>M. Çamlıca</i>	Ankara Senatörü <i>İ. Yetiş</i>
Çorum Senatörü <i>S. Yalçuk</i>	Siirt Senatörü <i>A. Kavak</i>	Zonguldak Senatörü <i>T. R. Baltan</i>	Trabzon Senatörü <i>R. Zaloğlu</i>
İstanbul Senatörü <i>E. Adalı</i>	Amasya <i>S. Aygün</i>	Çorum <i>K. Demirer</i>	Elâzığ <i>Ö. F. Sanay</i>
Zonguldak Senatörü <i>A. D. Yüce</i>	Bahkesir Senatörü <i>N. Demirel</i>	Burdur <i>M. Özbey</i>	İstanbul Milletvekili <i>II. Güngör</i>
İzmir Senatörü <i>O. Kor</i>	Manisa Milletvekili <i>K. Şahinoğlu</i>	Gaziantep Senatörü <i>İ. T. Kutlar</i>	Aydın Senatörü <i>S. Coşkun</i>
Gaziantep <i>L. Söylemez</i>	Kütahya <i>F. Azmioğlu</i>	Ankara Senatörü <i>M. Vural</i>	Muğla Milletvekili <i>İ. Oktay</i>
Muğla Milletvekili <i>A. Buldanlı</i>	Samsun Milletvekili <i>D. Kitaplı</i>	Trabzon Milletvekili <i>S. Güven</i>	Samsun Milletvekili <i>N. Y. Kurt</i>
Urfa <i>H. Oral</i>	Urfa <i>M. A. Göklü</i>	Bolu Senatörü <i>A. Yılmaztürk</i>	Maraş Senatörü <i>A. Karaküçük</i>
Maraş Milletvekili <i>A. İmamoğlu</i>	Burdur Senatörü <i>F. Kınaytürk</i>	Maraş Milletvekili <i>Z. Kürşad</i>	Maraş Milletvekili <i>V. Kadroğlu</i>
Malatya Senatörü <i>H. Özer</i>	İstanbul Senatörü <i>M. H. Berkol</i>	Manisa Senatörü <i>R. Tunakan</i>	Çanakkale <i>R. Sezgin</i>
Adana <i>A. Topaloğlu</i>	Bursa <i>A. Dalı</i>	Bursa <i>İ. S. Çağlayançil</i>	Eskişehir <i>İ. Anç</i>
Manisa <i>S. Çağlar</i>	Antalya <i>İ. Ataöv</i>	Muğla Senatörü <i>H. Menteseoğlu</i>	Bolu Senatörü <i>T. Y. Gülez</i>
Samsun Senatörü <i>F. Tevetoğlu</i>	Konya Milletvekili <i>Y. Öztuna</i>	İzmir Milletvekili <i>N. Kürşad</i>	Samsun Senatörü <i>R. Rendeci</i>
Van Milletvekili <i>F. Türkoğlu</i>	Isparta Senatörü <i>M. Gülcügil</i>	Ordu <i>C. Ekinci</i>	Kars Milletvekili <i>M. Doğan</i>
Muğla Senatörü <i>İ. Karaöz</i>	Kayseri Milletvekili <i>Ş. Doğan</i>	Urfa Milletvekili <i>N. Cevheri</i>	Kayseri Senatörü <i>H. Kalpaklıoğlu</i>
Zonguldak Milletvekili <i>K. Nedimoğlu</i>	Mardin Senatörü <i>A. Bayar</i>	İçel Milletvekili <i>K. Çetin</i>	Bingöl Senatörü <i>A. H. Yurtsever</i>
Adana Milletvekili <i>Ş. Yılmaz</i>	Antalya Milletvekili <i>R. Eker</i>	Ankara Milletvekili <i>S. Bosna</i>	Samsun Milletvekili <i>B. Uzunoğlu</i>
Mardin Milletvekili <i>E. K. Aybar</i>	Giresun Milletvekili <i>H. İpek</i>	Gümüşane Milletvekili <i>E. Saatçi</i>	Trabzon Milletvekili <i>M. A. Oksal</i>
Gümüşane Milletvekili <i>M. Karaman</i>	Mardin Milletvekili <i>A. Özmen</i>	Mardin Milletvekili <i>A. Kermooğlu</i>	Edirne <i>V. Gülkan</i>
Kastamonu Milletvekili <i>O. Deniz</i>	Adıyaman Milletvekili <i>Z. Adıyaman</i>	Samsun <i>İ. Yalçınar</i>	Ankara <i>A. Yalçın</i>
Denizli Milletvekili <i>S. Arslan</i>	Çankırı Milletvekili <i>H. Dağlı</i>	Bolu Milletvekili <i>Ş. Kiykioğlu</i>	Kırklareli <i>A. Alkan</i>
Bitlis <i>O. Kürümoğlu</i>	Sinop <i>N. İnebeyli</i>	İzmir <i>M. Kırık</i>	İzmir <i>F. Arınç</i>
Tekirdağ <i>N. Karahalil</i>	Kırklareli <i>F. Çarıkça</i>	Edirne <i>İ. Ertem</i>	Çankırı Senatörü <i>G. Titrek</i>

GEREKÇE

T. C. Anayasasının 64 nci maddesi; genel olarak T. B. M. Meclisinin görev ve yetkilerini belli etmiştir.

Tadadolanın hususlar meyanında, genel ve özel af ilânına karar vermek de, eşyanın tabiatına uygun olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerinden bulunmaktadır.

Hal böyle iken, bu yetki Anayasasının 131 nci maddesinin son fıkrasında öngörülen (Orman suçları için genel af çıkarılamaz) şeklindeki hükümle kısıtlanmış ve bir mânada bu hüküm Anayasanın 64 nci maddesiyle çelişik bir mahiyet iktisabetmiştir.

Filhakika mezkûr maddenin Temsilciler Meclisinde vâkı müzakeresi esnasında hatipler tarafından bu hususa haklı olarak değinilmiş ve özellikle; Umumi affın bir hukukî müessese bulunduğu, millî iradeyi temsil eden yasama organlarının, milletin büyük zaruretleri muvacehesinde, iyi kullanılmak şartıyla af yetkisinin her konuda kullanabilmesinin cemiyetimizin belli başlı merhemi ve müsekkini olacağı ifade edilerek mezkûr hükmün istikbâlde umumi af mevzuunda parlâmentoların ellerini bağhyacağı, cemiyetin isteklerine ve zaruretlerine cevap veremez hale koyacağı belirtilerek aksi halde Parlâmentonun, milletin arzusuna cevap verememesinin menedilmiş olacağı, hususi afların meseleyi halledemeyeceği beyan edildikten sonra genel af mevzuunda ormanlar için dahi olsa Parlâmentoyu bağlayıcı hüküm vaz'etmekten iktinabolunması gerektiği ifade olunmuştur.

Ayrıca ormanlar içinde yaşayan milyonlarca fakir vatandaşın her gün yaşamak veya ölmek problemi karşısında bulunduğu, bu insanların sırf hayatlarını idame için işlemiş oldukları bu kabîl suçlara kadar bu hükmün teşmil edilmesinin adalet hislerini rencide ettiği açıkça ifade edilmiştir.

Bununla beraber, orman suçları hakkında genel af çıkarılamıyacağı yolundaki hükmün, meclisten tayyedilmesi yolundaki tadil teklifleri kabul edilmeyerek, madde bugünkü şekliyle mevkî meriyete vaz'olunmuştur.

Şimdi, Anayasanın 131 nci maddesinde yapılmak istenen bu değişiklik, bir yandan geleneksel Parlâmento hukuku yönünden yasama yetkisini takyideden bir hüküm Anayasadan çıkarılmakta, diğer yandan da Anayasamızın 64 nci maddesinde vaz'edilen anailkeye aykırı bir hüküm bertaraf edilmiş bulunmaktadır.

KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ KESKİN VE 224 ARKADAŞININ TEKLİFİ

T. C. Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 131. — Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zaman aşımıyla mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkında konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından gerekirse, başka yere yerleştirilmesi kanunla düzenlenir.

Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir. Ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Ormanların tahribine yol açacak hiçbir siyasi propaganda yapılamaz.

Ancak yukardaki hükümler, orman suçları için genel veya özel af çıkarılmasına engel teşkil etmez.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Anayasa Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Anayasa Komisyonu
Esas No. : 2/319
Karar No. : 9

11 . 4 . 1970

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Büyük Millet Meclisinin (346) Üyesi tarafından verilen (Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair Kanun teklifi) Başkanlığınızca Komisyonumuza tevdi edilmiş, sözü geçen teklifin Anayasanın 155 nci maddesinde yer alan esaslara uygun olduğu anlaşılmakla gündeme alınıp, tetkik ve müzakeresine başlanmıştır.

Teklif edilen değişikliğe ve dayandığı gerekçeye göre teklif sahiplerinin Anayasanın (Ormanların korunması ve geliştirilmesi) kenar başlığını taşıyan 131 nci maddesinin 4 nü, 5 nci ve 6 nci fıkraları yerine yeni birer metin getirmek istedikleri ve altıncı fıkradaki değişikliğin sadece (Orman suçları için genel af çıkarılamaz) tarzında olan birinci cümlesinin metinden çıkarılmasından ibaret olduğu anlaşıldığından, işbu teklifin Komisyonumuzca daha evvel tetkik ve müzakere edilerek kabul edilmiş olan ve sadece raporunun yazılması Komisyonumuza intikâl eden bilgilerin ışığı altında ertelenmiş bulunan, 26/ 11/1969 tarihli ve 2/66 esas kayıt nolu (Kastamonu Milletvekili Sabri Keskin ve 224 arkadaşının 131 nci madde ile ilgili tadil teklifi) ile tam bir ayniyet ifade etmesi bakımından iki teklifin tevhide ve raporunun birlikte yazılması konusu görüşülüp oybirliği ile kabul olunmuştur.

Anayasanın 131 nci maddesinin yukarıda belirtilen fıkralarının değişikliğini öngören teklifin tümü üzerine söz alan üyeler ve Komisyonumuza davet edilmiş bulunan Orman Bakanı, öngörülen değişikliğin prensip bakımından, uzun zamandır hissedilegelelen bir ihtiyaca cevap vereceğini belirtmişler ve bu arada uygulamada tereddüte düşülmesi ihtimalini yaratabilmek bazı ifadelerin düzeltilmesinde fayda gördüklerini belirtmişlerdir. Yapılan tekliflere ve ileri sürülen görüşlere uygun metinlerin hazırlanması için üç kişilik bir Alt Komisyon teşkili karara bağlanmış ve Alt Komisyon, Orman Bakanı ve Orman uzmanları ile de temas ve istişareler yaparak, 4 nü ve 5 nci fıkraların yeni metinlerini Komisyonumuza getirmiştir.

Komisyonumuza gelmiş olan kanun teklifinde 131 nci maddenin 4 nü fıkrası olarak yer alan metinde «Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından» ormanın gözetiminde, işletilmesinde ve denetiminde halkın Devletle işbirliği yapması ve böylece hem ormanın korunmasını hem de orman köylüsünün kalkındırılması amacının güdüldüğü görülmüştür. Ancak; denetimin halkla işbirliği halinde yapılmasının denetleme faaliyetinin mahiyeti ve 2 nci fıkranın ilk cümlesinde yer alan hüküm bakımından bir gelişme kanısı yaratacağı dikkate alınarak, ibareden (denetim) deyiminin çıkarılması, halk - Devlet, halk - orman ilişkileri açısından (işbirliği) sağlayacak tedbirlerin kanunla belirtileceğinin açıklanması tercih olunmuştur. Böylece Alt Komisyonun, «Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından, ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ve gereken halde başka yere yerleştirme kanunla düzenlenir.» tarzında olan metni, bu konuda verilen değişiklik önermeleri ayrı ayrı oylanıp reddedildikten sonra, oya konulmuş ve kabul edilmiştir.

Bilim ve fen bakımından tam olarak orman niteliğini kaybetmiş olup da tarla, bağ, meyvalık, zeytinlik gibi kültür arazisi durumuna gelen veya hayvancılıkta kullanılan ve böylece kullanılmalarında yarar bulunan toprakların, keza; şehir, kasaba, köy iskân mahallelerinin orman sayılmasındaki yersizlik ve bundan doğan huzursuzluk göz önünde tutularak, orman sınırları konusunda hukukun realiteye zıt düşmemesini sağlayıcı değişikliğe ihtiyacolduğu Komisyonunda çeşitli örneklerle belirtilmiştir.

Teklifin esas itibarıyla orman sınırı konusunda Anayasaya bir açıklık getirme amacı güttüğü ve bu bakımdan yerinde olduğu kabul edilmekle beraber, maksatlı olarak orman tahriblerine ve orman sınırlarının daraltılmasına yol açılması tehlikesi de vârit sayıldığından, Komisyonumuz, bu gibi değişik durumlar için Anayasanın yürürlüğe girdiği tarihin esas alınmasını zaruri saymış ve metne aynı zamanda daha fazla açıklık getiren Alt Komisyon metnini yerinde bulmuştur.

Anayasanın getirdiği orman koruma hükümlerinin yürürlükte bulunduğu zaman zarfında orman bölgelerinde çeşitli sebeplerle ve bir emrivâki halinde meydana gelen değişikliklerin orman sınırlarının daraltılmasına vesile sayılmıyacağı, 5 nci fıkra ile kesin olarak ifade edilmiş olmaktadır.

Bu fıkra üzerinde de ifade tarzı ile ilgili olmak üzere verilmiş bazı önergeler Komisyonumuzca reddedildikten sonra, Alt Komisyon metni oylanmış ve kabul edilmiştir.

6 nci fıkrada yapılan değişiklik, Komisyonumuzca daha evvel geniş bir şekilde müzakere edilerek kabul edilmiş olan ve orman suçları hakkında genel af çıkarılmasını engelliyen Anayasa hükmünün fıkradan çıkarılması ile ilgili olduğu cihetle, tevhit kararı uyarınca, bu hususun rapora derci ile yetinilmesi ve ayrıca (tekriri müzakere) mahiyetinde bir konuşma yapılmaması kararlaştırılmıştır. Gerek Komisyonumuzca daha evvel görüşülmüş olan 26 . 11 . 1969 tarihli ve 2/66 esas kayıt No. lu tadil teklifinde, gerekse bu kere incelenmiş ve karara bağlanmış olan teklifte ileri sürülen gerekçeler, Anayasada munhasıran orman suçları konusunda genel af yasağı bulunmasının yersizliğini ve isabetsizliğini göstermektedir.

Komisyonumuz, Alt Komisyonun teklifine uygun olarak madde kenar başlığını da «Ormanların ve orman köylüsünün korunması, ormanların geliştirilmesi» tarzında değişik olarak kabul etmiştir.

Kenar başlığın, 4 nci, 5 nci ve 6 nci fıkraların böylece kabulünden sonra 131 nei maddenin tümü oylanmış ve kabul olunmuştur.

Kanun teklifinin 2 nci maddesi üzerinde tartışılmamış ve oya konularak aynen kabul edilmiştir.

Komisyon, teklifi, Komisyonunda yapılmış olan değişikliklerle birlikte tüm olarak oylayıp kabul etmiştir.

Söz konusu olan teklifin, Anayasa değişikliği ile ilgili olması bakımından ivedilikle müzakere edilemeyeceği ve fakat kamu oyunu çok yakından ilgilendirdiği göz önünde tutularak, diğer işlerden önce müzakeresinin ve kabulünün sağlanması uygun görülmüş ve bu yolda Millet Meclisi Başkanlığı nezdinde ve Genel Kurulda gerekli teşebbüsleri yapması için Komisyon Başkanlığına ayrıca görev ve yetki verilmesi kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere işbu rapor Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Anayasa Komisyonu	Sözcü	Kâtip	
Başkanı	Adana	Aydın	Ankara
Çanakkale	C. Akçala	K. Z. Öztürk	C. Yorulmaz
K. Bağcıoğlu		İmzada bulunmadı	
Ankara	Balıkesir	Denizli	Hatay
E. Paksüt	C. Bilgehan	F. Avcı	T. Köseoğlu
İstanbul	İzmir	Karş	Muş
R. Ülker	Ş. Akkan	İ. H. Alaca	N. Neftçi
	M. Meclisi	(S. Sayısı : 118)	

Ordu
C. İkinci

Samsun
K. Evliyaoglu
İmzada bulunamadı

Kırşehir
C. Eroğlu
İmzada bulunamadı

Tokat
Muhalefet serhi eklidir
O. Hacıbaloglu
Sivas
M. K. Palaoglu

Yozgat
Muhalefet serhim eklidir
İ. H. Akdoğan

Muhalefet serhi

1. Anayasanın 131 nci maddesinin 1, 2, 3 ncu fıkralarında değişiklik yapılmamış bu fıkralar madde bünyesinde aynen muhafaza edilmiştir.

2. Bu maddenin 4 ncu fıkrasının baş tarafı aynen muhafaza olunmuş, fıkranın ..... Ormanı koruma bakımından ibaresinin sonuna (Ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ve gereken hallerde başka yere yerleştirme kanunla düzenlenir) cümlesi ilâve olunmuştur.

3. 131 nci maddenin tadile uğramayan 2 nci fıkrasında ise aynen şöyledir : Devlet ormanları kanuna göre Devletçe yöneltilir ve işletilir, Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz, denmektedir.

4. Hâlbuki yukarda bu yazının ikinci maddesinde yazılmış bulunan, 131 nci maddenin 4 ncu fıkrasına ilâve olunan kısmında : Ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde Devletle halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ..... Kanunla düzenlenir denildiğine göre, 131 nci maddenin 2 nci fıkrasıyla Devlete aidiyeti mutlak olarak kabul olunan ve özel şahıslara devredilemeyeceği yine 2 nci fıkranın mütaakıp cümlesiyle teyidolunan yöneltme ve işletme haklarında, yeni kabul olunan 4 ncu fıkra ilâvesiyle halkla devleti işbirliği yapacak hale getirmiştir.

5. 131 nci maddenin 2 nci fıkrasında Devlete aidiyeti kesin olarak beyan edilmiş işletme ve yöneltme haklarına, ilâve olunan 4 ncu fıkra metni ile şahısların işbirliği halinde iştirak ettirilmesi Anayasanın 2 nci fıkrasıyla 4 ncu fıkrası arasında tezat ve çelişme meydana getirmiştir.

6. Bu hal sadece çelişme ile kalmamış Anayasanın orman konusundaki 131 nci maddesinin mevcut prensibini de değiştirmiştir. Bu tadilden maksat Anayasanın ormanlar hakkındaki Anayasanın mevcut tutum ve prensibini değiştirmek ise 4 ncu fıkrayı bu tarzda tadil yerine 2 nci fıkrada arzu edilen istikamette bir tadilâta gitmek suretiyle maksada uygun vazih bir metin hazırlamak daha doğru olacaktır. 4 ncu fıkradaki bu tarzda yapılacak tadilât ile prensip zedelemiş, hatâ değişmiş, Devletle şahıs işletme ve yöneltmede müstereken işbirliği yapacak duruma girmiştir.

7. Tatbikatçılar bu 4 ncu fıkranın bu tarzda tedvin olunmasının ilerde büyük kargaşalıklara, ihtilâflara, müşkülât ve hâdiselere sebebiyet vereceğini şimdiden beyan etmektedirler.

8. Bu tadilâttan elde edilmek istenilen şey orman köylüsünün orman işlerinde çalışması, ve orman köylüsü ile orman arasında bir irtibatın Anayasada yer alması ise onun şekli de bu metin olmasa gerektir.

9. Anayasanın 131 nci maddesinin 4 ncu fıkrasının komisyonda kararlaştırıldığı gibi kanunlaşması halinde, bu tadilâta uygun düşecek bir orman kanunu tadilâtı hemen kendisini gösterecek, Anayasanın verdiği bu hak talebolunacak kanunun gecikmesi Anayasa hükmünün yerine getirilmediği iddialarına geniş çapta yol açacaktır.

10. Bu tadilât neticesi 2 ve 4 ncu fıkralar arasında çelişme yoktur, 2 nci fıkra anlamını mutlak olarak muhafaza etmektedir yolundaki iddialar da kesin olarak vârit değildir. 2 nci fıkra eski bir hükümdür. 4 ncu fıkra tadilâtı bunun mevcudiyetine rağmen yapılmıştır, artık 4 ncu fıkrada yer almayan ormanın mülkiyetinin Devlete aidolduğu fikrinin dışındaki ormanın gözetlenme ve işletme yetkisi Devletle halk arasında tamamen paylaşılmış olacaktır.

11. 131 nci maddeye ilâve edilen 5 nci fıkranın maksat ve fikriyatına muhalif değilim. Aksine olarak lüzumuna kaaniim. Fıkranın yazılış tarzı elde edilecek faydalardan bir kısmını kanunun şü-

mulü dışında bırakacak, devam edegelen sıkıntılar tadilâta rağmen giderilemeyecektir. Orman niteliğini kaybetmiş arazi parçalarının ne gibi maksatlarda kullanılacağı tadadî bir surette fıkrada gösterilmiş, burada yazılmamış ihtimaller için imkân verilmemiştir. Maddenin yazılış tarzı talimat, nizamname ve kanun maddelerine yakışacak bir tutumda olup, bir Anayasa hükmünün istihdaf edeceği umuma şâmil olma ve prensip getirme ve vaz'etme niteliğinden mahrumdur.

12. 131 nci madde içindeki affa mütaallik son fıkraya taraftarım ve lüzumuna kaaniim.

Anayasa Komisyonu Üyesi
Tokat Milletvekili
Avukat
Osman Hacıbaloğlu

Muhalefet serhi

Anayasamızın 131 nci maddesinin 2 nci fıkrasında «Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz» hükmü yer aldığına göre, bu kere aynı maddeye 4 ncü fıkra olarak; «Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından, ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ve gereken hallerde başka yere yerleştirme kanunla düzenlenir» hükmünün eklenmesine muhalifim.

Zira eklenen bu fıkra ile getirilen, bir istisna olmayıp 2 nci fıkranın koyduğu sarih ve katî yasaklanma hükmünü ortadan kaldırıcı mahiyettedir.

Aynı maddenin 5 nci fıkrasıyla getirilen yenilik ise ilerde, gerek kanuni ve idari tedbirlerin alınmasında, gerekse tatbikatta bir huzur ve kolaylık getirmeyeceği gibi aksine bu fıkranın tadadî olarak getirdiği istisnalar dışında kalan veya kalabilecek olan hususların yasaklandığı anlamına geleceğinden bu fıkranın :

«Bilim ve fen bakımından tam olarak orman niteliğini kaybetmiş olmak şartıyla :

Hububat, meyvacılık ve hayvancılık gibi tarım alanında kullanılmasında yarar bulunan yerler,

Ormanlar içinde ve hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması için kurulması kanunla kararlaştırılacak zirai, sımai ve turistik tesisler için kullanılacak yerler,

Köy, kasaba ve şehir kurulmak suretiyle fiilen orman olmaktan çıkmış ve meskûn hale gelmiş yerler, dışında orman sınırlarında hiçbir daraltma yapılamaz. Yanan ormanların yerine yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.» şeklinde istisnalar getirebilecek şekilde tedvin edilmesi gerekirken bâzı mütalâalarla bu fıkranın :

«Anayasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvalık, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan topraklarla şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında hiçbir daraltma yapılamaz. Yanan ormanların yerine yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.» şeklinde dar ve muğlâk bir şekilde tesbit edilmiş olmasına muhalifim.

Saygılarımla.

Yozgat Milletvekili
Komisyon Üyesi
İsmail Hakkı Akdoğan

346 TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
ÜYESİ TARAFINDAN VERİLEN TEKLİF

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

c) Ormanların ve orman köylüsünün korunması :

Madde 131. — Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından Devlet, ormanın gözetimine, işletilmesine ve denetimine bu halkın katılmasını sağlayıcı tedbirler alır; gereken hallerde başka yerlere yerleştirilme kanunla düzenlenir.

Bilim ve fen bakımından ve tam olarak orman niteliğini kaybetmiş olan ve meyvalık, bağ, zeytinlik gibi tarım alanlarında ve hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan yerler dışında orman sınırlarında hiçbir daraltma yapılamaz. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Ormanların tahribedilmesine yol açan hiçbir siyasi propaganda yapılamaz..

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ANAYASA KOMİSYONU DEĞİŞTİRTİŞİ

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 131 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

c) Ormanların ve orman köylüsünün korunması, ormanların geliştirilmesi.

Madde 131. — Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zamanaşımıyla mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından, ormanın gözetilmesinde ve işletilmesinde Devletle bu halkın işbirliği yapmasını sağlayıcı tedbirler ve gereken hallerde başka yere yerleştirme kanunla düzenlenir.

Anayasasının yürürlüğe girdiği tarihten önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvalık, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar bulunan topraklarla şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında orman sınırlarında hiçbir daraltma yapılamaz. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Ormanların tahribedilmesine yol açan hiçbir siyasi propaganda yapılamaz.

MADDE 2. — Teklifin ikinci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.